

História: Čo prezrádza Kennedyho prejav z roku 1962 (VIDEO)

- CZ24 News | 24. října 2022

USA: Prejav amerického prezidenta Kennedyho z roku 1962 je dokonalým zrkadlom pre dnešok: porovnanie niekdajšej americkej reakcie na rozmiestňovanie sovietskych rakiet na Kube s ruskou reakciou na dnešnú kolonizáciu a militarizáciu Ukrajiny Západom je viac ako zaujímavé

Na snímke bývalý americký prezident John F. Kennedy

Ako sa dívať na súčasné dianie na Ukrajine? Podľa čoho posudzovať adekvátnosť konania jednotlivých účastníkov geopolitického diania? Podľa mnohých odborníkov je svet dnes najviac ohrozený jadrovou vojnou od čias tzv. Karibskej krízy pred 60 rokmi, keď Sovietsky zväz v reakcii na umiestnenie amerických jadrových rakiet v Turecku začal umiestňovať podobné rakety na Kube. Tá situácia je však veľmi podobná aj v mnohých iných ohľadoch.

A preto je namieste, pri príležitosti 60. výročia tých udalostí, si pripomenúť prejav vtedajšieho amerického prezidenta Johna Fitzgeralda Kennedyho, ktorý sa vtedy obrátil na občanov, aby im vysvetlil, prečo nie je pre USA prijateľné, aby nejaká iná krajina mala USA „na dosah“, a prečo sú USA v takom prípade riskovať aj jadrovú vojnu.

Keď si človek predstaví opačné garde, keď si USA zamení za Rusko a Kubu si zamení za Ukrajinu, začne byť to čítanie naozaj veľmi zaujímavé! Dovolili sme si ho doplniť našimi poznámkami.

Reč Johna Fitzgeralda Kennedyho z októbra 1962 v plnom znení (preklad Deepl). Vložené

komentáre sú písané kurzívou.

Dobrý večer, milí spoluobčania,

Táto vláda, ako slúbila, udržiava najprísnejší dohľad nad sovietskou vojenskou výstavbou na ostrove Kuba. Počas uplynulého týždňa sa na základe neklamných dôkazov zistilo, že na tomto neslobodnom ostrove sa pripravuje rad útočných raketových základní. Účelom týchto základní nemôže byť nič iné ako poskytnutie schopnosti jadrového úderu proti západnej pologuli.

** Kennedy hovorí, že „účelom týchto základní nemôže byť nič iné“ ako možnosť fatálneho útoku ZSSR na Ameriku. Odkiaľ má tú istotu? Američania na to prišli na základe racionálnej úvahy. Ale teraz sa pozrime na opačný prípad: napriek sľubom sa americké, resp. USA kontrolované vojenské štruktúry rozrástli až na hranice Ruska, USA začali na Ukrajine budovať vojenské zariadenia, navozili tam enormné množstvo zbraní, medzi ktorými by ľahko v krátkom čase mohli byť nasadené aj zbrane hromadného ničenia. Proti komu by tie zbrane mohli byť použité, ak nie proti Rusku? A to všetko iba pár stoviek kilometrov od Moskvy. Pre Rusko je to presne tá istá, ba ešte hrozivejšia situácia ako tá, ktorej sa v októbri 1962 Američania oprávnene zľakli.*

Keď som minulý utorok ráno o deviatej hodine dostal prvé predbežné tvrdé informácie tohto druhu, nariadil som, aby sme posilnili náš dohľad. A keďže sme teraz potvrdili a dokončili vyhodnotenie dôkazov a rozhodnutie o ďalšom postupe, táto vláda sa cíti povinná vás o tejto novej kríze čo najpodrobnejšie informovať.

Charakteristiky týchto nových raketových zariadení naznačujú dva odlišné typy zariadení. Niekoľko z nich obsahuje balistické rakety stredného doletu schopné niesť jadrovú hlavicu na vzdialenosť viac ako 1 000 námorných míľ. Každá z týchto rakiet je skrátka schopná zasiahnuť Washington, Panamský prieplav, mys Canaveral, Mexico City alebo ktorékoľvek iné mesto v juhovýchodnej časti Spojených štátov, v Strednej Amerike alebo v karibskej oblasti.

Zdá sa, že ďalšie ešte nedokončené lokality sú určené pre balistické rakety stredného doletu, schopné doletieť viac ako dvakrát tak ďaleko, a teda schopné zasiahnuť väčšinu veľkých miest na západnej pologuli, a to až po Hudsonov záliv v Kanade a až po Limu v Peru. Okrem toho sa v súčasnosti na Kube rozoberajú a montujú prúdové bombardéry schopné niesť jadrové zbrane a pripravujú sa potrebné letecké základne.

Táto naliehavá premena Kuby na dôležitú strategickú základňu – prítomnosťou týchto veľkých, ďalekonosných a jednoznačne útočných zbraní náhleho hromadného ničenia – predstavuje jednoznačnú hrozbu pre mier a bezpečnosť celej Ameriky, čo je hrubým a úmyselným porušením paktu z Ria z roku 1947, tradícií tohto národa a pologule, spoločnej rezolúcie 87. Kongresu, Charty Organizácie Spojených národov a mojich vlastných verejných varovaní Sovietom zo 4. a 13. septembra. Tento krok je tiež v rozpore s opakovanými uisteniami sovietskych hovorcov, verejne aj súkromne prednesenými, že budovanie zbraní na Kube si zachová svoj pôvodný obranný charakter, a že Sovietsky zväz nemá potrebu ani želanie umiestniť strategické rakety na území žiadneho iného štátu.

** Tu treba upozorniť na dve veci. Po prvé, Sovieti neplánovali na Kubu umiestniť rakety s jadrovými hlavícami „len tak“, ako to Kennedy podáva, ale bola to reakcia na to, že Američania umiestnili podobné zbrane v Turecku. V tom čase už USA mali v západnej Európe umiestnených niekoľko tisíc jadrových hlavíc.*

** Kennedy tu, a v ďalšom texte ešte viackrát, používa pojem „pologuľa“. Ide o odkaz na tzv. Monroeovu doktrínu. Je to jedna zo strategických doktrín zahraničnej politiky Spojených štátov a hovorí, že celá západná pologuľa je výlučnou sférou vplyvu USA. Monroeova doktrína má síce už dvesto rokov, ale predstavitelia USA sa na ňu stále odvolávajú. Napríklad v marci 2019 poradca prezidenta pre bezpečnosť John Bolton v súvislosti s dianím vo Venezuele povedal toto: „V tejto administratíve sa nebojíme použiť termín Monroeova doktrína. Venezuela je krajina v našej hemisfére, pričom cieľom všetkých prezidentov od čias Ronalda Reagana bolo mať kompletne demokratickú západnú pologuľu.“ Je to veľmi dôležitý precedens. Ak totiž majú USA svoju sféru vplyvu, kde môžu presadzovať aj silou svoje záujmy, tak potom takéto právo má aj každá iná krajina, vrátane Slovenska ... a dokonca aj Ruska.*

Rozsah tejto akcie jasne ukazuje, že bola plánovaná už niekoľko mesiacov. Napriek tomu len minulý mesiac, po tom, ako som jasne uviedol rozdiel medzi prípadným zavedením rakiet zem-zem a existenciou obranných protiletadlových rakiet, sovietska vláda 11. septembra verejne vyhlásila, citujem: „výzbroj a vojenská technika vyslaná na Kubu je určená výlučne na obranné účely“, že, citujem sovietsku vládu, „nie je potrebné, aby sovietska vláda presunula svoje zbrane ... na odvetný úder na akúkoľvek inú krajinu, napríklad na Kubu,“ a že, citujem ich vládu, „Sovietsky zväz má také výkonné rakety na nesenie týchto jadrových hlavíc, že nie je potrebné hľadať miesta na ich umiestnenie za hranicami Sovietskeho zväzu.“ Toto vyhlásenie bolo nepravdivé.

Len minulý štvrtok, keď som už mal v rukách dôkazy o tomto rýchlom budovaní ofenzívy, mi sovietsky minister zahraničných vecí Gromyko v mojej kancelárii povedal, že dostal pokyn, aby ešte raz jasne povedal, ako to už podľa jeho slov urobila jeho vláda, že sovietska pomoc Kube, citujem, „sledovala výlučne cieľ prispieť k obranyschopnosti Kuby“, že, citujem ho, „výcvik kubánskych občanov sovietskymi špecialistami v zaobchádzaní s obrannou výzbrojou nebol v žiadnom prípade ofenzívny, a ak by to bolo inak,“ pán Gromyko mi povedal, že „sovietska vláda by sa nikdy nezapojila do poskytovania takejto pomoci“. Aj toto tvrdenie bolo nepravdivé.

** Nepripomínajú vám tieto takticky zavádzajúce reči sovietskych predstaviteľov niečo? Aj Západ tvrdí, že veď všetka tá ťažká militarizácia, tie dlhé vlaky naložené zbraňami, ktoré dlhé roky jazdia na Ukrajinu, budovanie námornej základne NATO v juhokrajinskom Očakove, to všetko je iba pre obranu Ukrajiny pred ruským vpádom. Sú to jednoznačne klamstvá „zvyčajných páchatel'ov“ (ako panstvo z Washingtonu nazýva novinár Pepe Escobar). Pravda je nepochybne taká, že tu ide o rozširovanie amerického vojenského vplyvu na východ a zväčšovanie vojenského tlaku na Rusko za geopolitickým účelom. V tomto smere ich usvedčuje tisíc vecí: od reálneho rozšírenia NATO do celej východnej Európy až na ruské hranice, cez úvahy o obmedzenej jadrovej vojne až po vystúpenia ich popredných ideológov ako je George Friedman, ktorí jednoznačne a otvorene hovoria o*

tom, že USA si musia zachovať nadvládu nad svetom a musia to urobiť tak, že proti sebe postavia Nemecko (EÚ), Rusko aj Čínu. USA nikdy nezrušili svoju základnú geopolitickú, tzv. Wolfowitzovu doktrínu, ktorá hovorí, že sa musia v prvom rade usilovať v zárodku zničiť každú hrozbu, že by sa niekedy niekde mohla objaviť veľmoc, ktorá by ohrozila ich svetovú hegemoniu. Také veľmoci tu teraz sú hneď dve (Rusko a Čína) a vidíme, že USA sa všemožne snažia ich rast a prosperitu blokovať.

Spojené štáty americké ani svetové spoločenstvo národov nemôžu tolerovať úmyselné klamstvo a útočné vyhrážky zo strany žiadneho národa, veľkého ani malého. Už nežijeme vo svete, kde len skutočné vystrelenie zbraní predstavuje dostatočne veľkú výzvu pre bezpečnosť národa, aby bola uznaná za maximálne nebezpečenstvo. Jadrové zbrane sú také ničivé a balistické rakety také rýchle, že akákoľvek podstatne zvýšená možnosť ich použitia alebo akákoľvek náhla zmena v ich nasadení sa môže považovať za definitívne ohrozenie mieru.

** „Už nežijeme vo svete, kde len skutočné vystrelenie zbraní predstavuje dostatočne veľkú výzvu pre bezpečnosť národa,“ hovorí Kennedy. A toto je veľmi dôležitý moment. Presne to je totiž podstatou toho, o čo ide aj dnes, hoci v opačnom garde. Snahy USA zničiť Rusko sa nestanú reálnymi až v momente, keď už na Rusko zo všetkých strán poletia tisíce rakiet s jadrovými hlavicami – nie je ťažké chápať, že začali byť hrozbou oveľa skôr. Tak ako Američania v roku 1962, aj Rusi mali a majú rovnaké právo vidieť toto nebezpečenstvo dostatočne zavčasu. A tak ako Američania, robiť aj primerané kroky pre svoju ochranu. Toto je podstatou geopolitiky dnešných dní a základná pointa „Ukrajinskej krízy“ (ak sa neskončí jadrovou vojnou, tak možno takto ju raz história označí za pokračovanie tzv. „Karibskej krízy“).*

Sovietsky zväz aj Spojené štáty, uvedomujúc si túto skutočnosť, dlhé roky rozmiestňovali strategické jadrové zbrane s veľkou opatrnosťou a nikdy nenarušili neistý status quo, ktorý zabezpečoval, že tieto zbrane nebudú použité v prípade absencie nejakej životne dôležitej výzvy. Naše vlastné strategické rakety neboli nikdy presunuté na územie žiadneho iného národa pod rúškom utajenia a podvodu a naša história – na rozdiel od histórie Sovietov od konca druhej svetovej vojny – dokazuje, že nemáme žiadnu túžbu ovládnuť alebo dobyť akýkoľvek iný národ alebo vnútiť jeho obyvateľom náš systém. Napriek tomu majú americkí občania prispôbiť sa každodennému životu ako terče sovietskych rakiet umiestnených vo vnútri ZSSR alebo v ponorkách.

V tomto zmysle rakety na Kube zvyšujú už aj tak jasné a aktuálne nebezpečenstvo – a treba poznamenať, že národy Latinskej Ameriky nikdy predtým neboli vystavené potenciálnej jadrovej hrozbe.

** „Naše vlastné strategické rakety neboli nikdy presunuté na územie žiadneho iného národa pod rúškom utajenia a podvodu a naša história – na rozdiel od histórie Sovietov od konca druhej svetovej vojny – dokazuje, že nemáme žiadnu túžbu ovládnuť alebo dobyť akýkoľvek iný národ alebo vnútiť jeho obyvateľom náš systém,“ hovorí Kennedy celkom vážne, bez akéhokoľvek náznaku vtipkovania. On tejto krištáľovo čistej lži možno dokonca aj veril...*

** Kennedy neakceptuje predstavu, že by sa americkí občania mali prispôbiť každodennému životu ako terče sovietskych rakiet. Ale otočme si to: Ukrajina v NATO by neodvratne znamenala, že ruskí občania by mali akceptovať predstavu, že sú terčmi amerických zbraní vzdialených iba pár stoviek kilometrov od Moskvy.*

Ale toto tajné, rýchle a mimoriadne hromadenie komunistických rakiet – v oblasti, o ktorej sa dobre vie, že má osobitný a historický vzťah k Spojeným štátom a národom západnej pologule, v rozpore so sovietskymi ubezpečeniami a v rozpore s americkou a hemisférickou politikou – to je náhle, tajné rozhodnutie umiestniť strategické zbrane po prvýkrát mimo sovietskej pôdy – je zámernou provokatívnou a neodôvodnenou zmenou statusu quo, ktorú USA nemôžu akceptovať, ak má našej odvahe a našim záväzkom ešte niekedy dôverovať priateľ alebo nepriateľ.

** „Rozhodnutie umiestniť strategické zbrane po prvýkrát mimo sovietskej pôdy je zámernou provokatívnou a neodôvodnenou zmenou statusu quo, ktorú USA nemôžu akceptovať,“ hovorí prezident krajiny, ktorá mala už aj vtedy jadrové zbrane všelikde vo svete, ktorá ako prvá použila jadrové zbrane, ešte k tomu na civilné obyvateľstvo, navyše na druhom konci sveta a celkom zbytočne, na konci vojny, ktorej výsledok bol dávno jasný, pričom za tento vojnový zločin USA nikdy neboli potrestané. Automatická nadradenosť USA nad ostatnými štátmi srší aj z ďalších slov v týchto vetách. Kennedy hovorí o „zmene statusu quo“ Ruska, ktorú USA nemôžu akceptovať. Z toho vidno, že oni ani vtedy nepripúšťali možnosť, že by nejaká iná krajina bola pre nich rovnocenným partnerom, ktorý má právo na vlastné rozhodnutia. A opäť spomína „hemisférickú politiku“ – čo to znamená, už vieme z Monroeovej doktríny.*

Tridsiate roky minulého storočia nám dali jasnú lekciu: agresívne správanie, ak sa nechá nekontrolované a nespochybniteľné, vedie nakoniec k vojne. Americký národ je proti vojne. Sme tiež verní svojmu slovu. Preto musí byť naším neochvejným cieľom zabrániť použitiu týchto rakiet proti našej alebo akejkolvek inej krajine a zabezpečiť ich stiahnutie alebo odstránenie zo západnej pologule.

Našou politikou je trpezlivosť a zdržanlivosť, ako sa na mierový a mocný národ, ktorý vedie celosvetovú alianciu, patrí. Boli sme odhodlaní nenechať sa odviešť od našich hlavných záujmov obyčajnými provokatérmi a fanatikmi. Teraz sú však potrebné ďalšie kroky, a tie sa už uskutočňujú; a tieto kroky môžu byť len začiatkom. Nebudeme predčasne alebo zbytočne riskovať hrozbu celosvetovej jadrovej vojny, v ktorej by aj plody víťazstva boli popolom v našich ústach – ale ani sa nebudeme vyhýbať tomuto riziku, kedykoľvek mu budeme musieť čeliť.

** „Nebudeme sa vyhýbať riziku celosvetovej jadrovej vojny,“ hovorí Kennedy úplne otvorene. Putin zase pred časom položil otázku: „Načo by bol taký svet, v ktorom by nebolo Rusko?“ V podstate je to vyjadrenie podobnej myšlienky: ak sa v médiách zvykne používať pojem „červená čiara“, tak tu obaja vodcovia hovoria priam o matke všetkých červených čiar, za ktorou je už iba rádioaktívna púšť na ľudoprázdnej planéte.*

Preto som v záujme obrany našej vlastnej bezpečnosti a bezpečnosti celej západnej pologule a na základe právomocí, ktoré mi boli zverené ústavou, a ktoré boli schválené v uznesení Kongresu, nariadil, aby sa okamžite podnikli tieto prvé kroky:

Po prvé: S cieľom zastaviť toto útočné hromadenie sa začína prísna karanténa všetkého útočného vojenského vybavenia dodávaného na Kubu. Všetky lode akéhokoľvek druhu smerujúce na Kubu z akéhokoľvek štátu alebo prístavu budú v prípade zistenia, že obsahujú náklad útočných zbraní, vrátené späť. Táto karanténa sa v prípade potreby rozšíri aj na iné druhy nákladu a dopravcov. V tejto chvíli však neodopierame základné životné potreby, ako sa o to pokúsili Sovieti pri blokáde Berlína v roku 1948.

** USA si tu uzurpujú právo prehľadávať lode tretích štátov a na základe vlastnej úvahy ich vpúšťať alebo nevpušťať na Kubu. Predstavme si, že by teraz Rusko začalo kontrolovať všetky lode, ale aj vlaky či lietadlá, napríklad aj americké, ktoré prichádzajú na Ukrajinu, či náhodou nevezú niečo, čo sa Rusku nepáči. Len si to predstavte a skúste to domyslieť do dôsledku – nie je to dlhá myšlienková niť, veľmi rýchlo sa dostanete k jadrovým hribo.*

Po druhé: Nariadil som pokračovať v dôslednom sledovaní Kuby a jej vojenskej výstavby. Ministri zahraničných vecí OAS vo svojom komuniké zo 6. októbra odmietli utajovanie takýchto záležitostí na tejto pologuli. Ak by tieto ofenzívne vojenské prípravy pokračovali, čím by sa zvýšila hrozba pre pologuľu, ďalšie opatrenia budú oprávnené. Nariadil som ozbrojeným silám, aby sa pripravili na všetky eventuality; a verím, že v záujme kubánskeho ľudu i sovietskych technikov v týchto lokalitách si uvedomia nebezpečenstvo, ktoré všetkým zainteresovaným hrozí pri pokračovaní tejto hrozby.

** Tá hrozba bola úplne otvorená: ak sa nestiahnete, zaútočíme. Je všeobecne známe, že USA v tých dňoch veľmi intenzívne zvažovali inváziu na Kubu a zničenie všetkých sovietskych zariadení tam umiestnených. A je jasné, že by to boli uskutočnili, keby vtedy nebolo došlo ku kompromisnej dohode a obe veľmoci svoje rakety z Kuby a recipročne z Turecka neodviezli. V zrkadlovej situácii z dnešných čias, v prípade Ruska a Ukrajiny, žiaľ, bol scenár iný: USA sa nielen že nestiahli, ale naopak, do poslednej chvíle arogantne provokovali a dokonca stupňovali napätie – oni tú vojnu zjavne chceli, ibaže potrebovali, aby ju začal protivník, na ktorého padne vina. Spomínate si ešte na Putinov citát o tom, ako sa v mladosti v leningradských uliciach naučil pravidlu, že keď už musí byť bitka, je lepšie udrieť prvý? Pred Ruskom preto zrejme nestála otázka či na Ukrajinu vojensky vpadnúť, ale kedy a akým spôsobom. Tá kritická chvíľa musela nastať ešte pred vstupom Ukrajiny do NATO a pred dobudovaním vojenských kapacít na Ukrajine. Pri porovnávaní dneška s históriou je zrejme aj to, že Rusko v prípade Ukrajiny nemá kam cúvnuť, a teda akákoľvek budúca dohoda bude musieť byť na úkor USA, ktoré budú napokon musieť z tejto nepríjemnej situácie nejako vycúvať bez straty tváre. Opačnou alternatívou je zrejme koniec civilizácie.*

Po tretie: Politika amerického národa bude považovať akúkoľvek jadrovú raketu vypálenú z Kuby proti ktorémukoľvek štátu na západnej pologuli za útok Sovietskeho zväzu na Spojené štáty, ktorý si

bude vyžadovať plnú odvetnú reakciu na Sovietsky zväz.

** Tak ako Američania v roku 1962 neboli padnutí na hlavu a bolo im jasné, že v prípade útoku z Kuby by nebola tým skutočným útočníkom Kuba, podobne aj Rusku je úplne jasné, kto je ich skutočným súperom na ukrajinskom bojisku.*

Po štvrté: Ako nevyhnutné vojenské opatrenie som posilnil našu základňu na Guantáname, dnes som evakuoval závislé osoby nášho personálu a nariadil som, aby boli v pohotovosti ďalšie vojenské jednotky.

** Iba na okraj: americká základňa v Guantáname je tam stále v rozpore s medzinárodným právom. To však Američanom nebráni sa v iných prípadoch tváriť ako autority, ktoré môžu o medzinárodnom práve poučať ostatných.*

Po piate: Dnes večer vyzývame na okamžité zasadnutie konzultačného orgánu Organizácie amerických štátov, aby zvážil túto hrozbu pre bezpečnosť pologule a odvolal sa na články 6 a 8 Zmluvy z Ria na podporu všetkých potrebných opatrení. Charta OSN umožňuje regionálne bezpečnostné opatrenia – a národy tejto pologule sa už dávno rozhodli proti vojenskej prítomnosti vonkajších mocností. Naši ďalší spojenci na celom svete boli tiež upozornení.

Po šieste: V súlade s Chartou Organizácie Spojených národov žiadame dnes večer, aby sa bezodkladne zvolalo mimoriadne zasadnutie Bezpečnostnej rady s cieľom prijať opatrenia proti tejto najnovšej sovietskej hrozbe pre svetový mier. Naša rezolúcia bude požadovať okamžitú demontáž a stiahnutie všetkých útočných zbraní na Kube pod dohľadom pozorovateľov OSN ešte pred zrušením karantény.

Po siedme a na záver: Vyzývam predsedu Chruščova, aby zastavil a odstránil túto tajnú, bezohľadnú a provokatívnu hrozbu pre svetový mier a stabilné vzťahy medzi našimi dvomi národmi. Ďalej ho vyzývam, aby sa vzdal tohto kurzu svetovej nadvlády a pripojil sa k historickému úsiliu o ukončenie nebezpečných pretekov v zbrojení a o zmenu dejín ľudstva. Teraz má príležitosť posunúť svet späť z priepasti skazy – tým, že sa vráti k slovám svojej vlády, že nemá potrebu umiestňovať rakety mimo svojho územia a stiahne tieto zbrane z Kuby – tým, že sa zdrží akýchkoľvek krokov, ktoré by rozšírili alebo prehĺbili súčasnú krízu – a potom tým, že sa bude podieľať na hľadaní mierových a trvalých riešení.

Americký národ je pripravený kedykoľvek a na akomkoľvek fóre – v OAS, v OSN alebo na akomkoľvek inom stretnutí, ktoré by mohlo byť užitočné – predložiť svoje argumenty proti sovietskej hrozbe pre mier a naše vlastné návrhy pre mierový svet, bez toho, aby sme obmedzili našu slobodu akcie. V minulosti sme vyvinuli veľké úsilie na obmedzenie šírenia jadrových zbraní. Navrhli sme odstránenie všetkých zbraní a vojenských základní v rámci spravodlivej a účinnej zmluvy o odzbrojení. Sme pripravení diskutovať o nových návrhoch na odstránenie napätia na oboch stranách – vrátane možnosti skutočne nezávislej Kuby, ktorá by mohla slobodne rozhodovať o svojom osude. Nemáme záujem o vojnu so Sovietskym zväzom – sme totiž mierový národ, ktorý si želá žiť v mieri so všetkými ostatnými národmi.

** Táto bezočivá rétorika postavená na úplne očividnom arogantnom meraní dvojakým metrom sa v podaní „zvyčajných páchatel'ov“ za tých 60 rokov vôbec nezmenila. Kennedy naznačuje Chruščovovi, aby sa s jadrovými zbraňami upratal naspäť do hraníc vlastnej krajiny, hoci USA už v tom čase ovládali všetky oceány a mali jadrové zbrane umiestnené vo viacerých krajinách sveta. V roku 1960 mali USA v Európe na území svojich spojencov (alebo vazalov?) 2500 jadrových hlavíc. „Sme mierový národ, ktorý si želá žiť v mieri so všetkými ostatnými národmi,“ hovorí Kennedy. Zabudol dodať, že pod podmienkou, že sa tie národy nechajú zotročiť a budú na slovo poslúchať Ameriku.*

Je však ťažké riešiť tieto problémy alebo o nich dokonca diskutovať v atmosfére zastrašovania. Preto na túto najnovšiu sovietsku hrozbu – alebo na akúkoľvek inú hrozbu, ktorá by bola vyslovená nezávisle alebo ako reakcia na naše kroky tento týždeň – musíme a budeme reagovať s rozhodnosťou. Na akýkoľvek nepriateľský krok kdekkoľvek na svete proti bezpečnosti a slobode národov, ktorým sme zaviazaní – vrátane najmä odvážnych ľudí v Západnom Berlíne – budeme reagovať všetkými potrebnými opatreniami.

Na záver chcem povedať niekoľko slov zajatému ľudu Kuby, ktorému sa tento prejav priamo prenáša prostredníctvom špeciálnych rozhlasových zariadení. Hovorím k vám ako priateľ, ako ten, kto vie o vašej hlbokkej oddanosti vlasti, ako ten, kto zdieľa vaše túžby po slobode a spravodlivosti pre všetkých. S hlbokým zármutkom som sledoval, ako bola vaša nacionalistická revolúcia zradená a ako sa vaša vlasť dostala pod cudziu nadvládu. Teraz už vaši vodcovia nie sú kubánskymi vodcami inšpirovanými kubánskymi ideálmi. Sú to bábky a agenti medzinárodného sprisahania, ktoré obrátilo Kubu proti vašim priateľom a susedom v Amerike a urobilo z nej prvú latinskoamerickú krajinu, ktorá sa stala cieľom jadrovej vojny, prvú latinskoamerickú krajinu, ktorá má tieto zbrane na svojom území.

** Kennedy sa „láskyplne“ obracia k ľudu Kuby, na ktorý by však USA bez zaváhania zaútočili (keby to neznamenal pre ne nepríjemné komplikácie), aby zničili tamojší režim. Hovorí: „Teraz už vaši vodcovia nie sú kubánskymi vodcami inšpirovanými kubánskymi ideálmi. Sú to bábky a agenti medzinárodného sprisahania, ktoré obrátilo Kubu proti vašim priateľom a susedom v Amerike – a urobilo z nej prvú latinskoamerickú krajinu, ktorá sa stala cieľom jadrovej vojny.“ Skúste si dosadiť namiesto Kuby Ukrajinu... Zvyčajní páchatelia a ich prisluhovači vám budú svätosväte tvrdiť, že Ukrajina je zvrchovaný a nezávislý štát. Musia to tvrdiť, inak by sa im argumentácia rozsypala – naozaj by nebolo udržateľné obhajovať americkú imperiálnu vojnu v americkej kolónii zaberajúcej časť ruského sveta.*

Tieto nové zbrane nie sú vo vašom záujme. Nijako neprispievajú k vášmu mieru a blahobytu. Môžu ho len podkopať. USA však nemajú v úmysle spôsobiť vám utrpenie alebo vám vnútiť akýkoľvek systém. Vieme, že vaše životy a pôdu využívajú tí, ktorí vám upierajú slobodu.

V minulosti kubánsky ľud mnohokrát povstal, aby vyhnal tyranov, ktorí ničili jeho slobodu. A nepochybujem o tom, že väčšina Kubáncov sa dnes teší na čas, keď budú skutočne slobodní – bez cudzej nadvlády, slobodní voliť si vlastných vodcov, slobodní voliť si vlastný systém, slobodní vlastniť vlastnú pôdu, slobodní hovoriť, písať a uctievať bez strachu a ponižovania. A potom bude Kuba opäť vítaná v spoločnosti slobodných národov a v združeniach tejto pologule.

** Kennedy hovorí o slobode. To je však presne to, čo si Kuba hrdinským spôsobom vydobyla, keď sa oslobodila v roku 1959 spod amerického kolonializmu. To jej „zvyčajní páchatelia“ nevedia dodnes odpustiť a preto jej strpčujú život neuveriteľných šesť desaťročí trvajúcou bloádou, vďaka ktorej sa na Kubu len veľmi ťažko dostávajú veci potrebné pre život z ostatného sveta. To dostatočne vypovedá o úprimnosti a nezištnosti „bratskej lásky“ USA voči svojmu malému susedovi. Takže krokodílie slzy Kennedyho sú zaiste úprimné a my môžeme len želať Kubáncom, aby sa čím dlhšie dokázali brániť americkej „slobode“ a zaradeniu medzi poslušné kolónie „americkej poglobule“.*

Moji spoluobčania: nech nikto nepochybuje o tom, že ide o náročné a nebezpečné úsilie, ktoré sme vyvinuli. Nikto presne nevie, akým smerom sa bude uberať a aké náklady alebo obeť si vyžiada. Čaká nás mnoho mesiacov obetí a sebadisciplíny – mesiacov, počas ktorých bude naša trpezlivosť a vôľa podrobená skúške, mesiacov, počas ktorých nás mnohé hrozby a udania budú upozorňovať na nebezpečenstvá. Ale najväčším nebezpečenstvom zo všetkých by bolo nerobiť nič.

Cesta, ktorú sme si v súčasnosti vybrali, je plná nebezpečenstiev, ako všetky cesty, ale je to cesta, ktorá najviac zodpovedá nášmu charakteru a odvahe ako národa a našim záväzkom vo svete. Cena slobody je vždy vysoká – a Američania ju vždy platili. Jednu cestu si však nikdy nevyberieme, a to je cesta kapitulácie alebo podriadenia sa.

Naším cieľom nie je víťazstvo sily, ale obhájenie práva – nie mier na úkor slobody, ale mier aj sloboda, tu na tejto poglobule a, ako dúfame, na celom svete. Ak Boh dá, tento cieľ sa dosiahne.

Ďakujem a prajem vám dobrú noc.

** „Naším cieľom nie je víťazstvo sily, ale obhájenie práva,“ hovorí Kennedy na záver. Lenže o akom práve je reč? Aké medzinárodné či prirodzené právo dovoľovalo USA vtedy strkať nos do toho, čo si medzi sebou v oblasti obrany riešia ZSSR a Kuba, teda dve nezávislé krajiny? Alebo mali vtedy Američania právo „zo svojho dvora“ vyhnať cudzincov z opačného konca Zemegule, lebo sa nimi cítili ohrození? Ale v takom prípade potom má aj Rusko rovnaké právo vyhnať cudzie elementy zo svojho dvora, zo svojej sféry vplyvu, z ruského sveta, kam prinajmenšom väčšia časť Ukrajiny etnicky, kultúrne, historicky nepochybne patrí.*

** Právo má jednu základnú vlastnosť: musí platiť pre každého rovnako. Ak neplatí, potom to nie je právo, ale svojvôľa moci. A proti tej nie je možné postupovať inak, než opäť len mocou.*

[ZDROJ](#)

Spracoval: Ivan Lehotský